

Havhøst
v/Joachim Hjerl
Sendt på mail til joachim@havhoest.dk

Kystdirektoratet
J.nr. 24-03890
Ref. Gitte Gro Poulsen
12-12-2024

Tilladelse til etablering af tangelæg: Havnsø Havmark, Nekselø Bugt, Kalundborg Kommune.

Kystdirektoratet giver hermed tilladelse til etablering af tangelæg kaldet Havnsø Havmark i Nekselø Bugt, Kalundborg Kommune.

Tilladelsen indeholder afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, kysthabitatbekendtgørelsen og miljøvurderingsloven.

Kystdirektoratet har vurderet, at det ansøgte kan tillades efter kystbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet har vurderet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet.

Kystdirektoratet har vurderet, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2.

Lovgrundlag

Etablering af et tangelæg på søterritoriet kræver tilladelse fra Kystdirektoratet, jf. § 16 a, stk. 1, nr. 2 i kystbeskyttelsesloven (LBK nr. 73 af 18/01/2024). I henhold til § 16 a, stk. 4, kan der stilles vilkår i forbindelse med en tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 16 a.

Kystdirektoratet skal, når der træffes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, vurdere om projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller visse udpegede arter væsentligt, jf. § 3 i bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet (BEK nr. 654 af 19/05/2020).

Kystdirektoratet skal, når træffes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, samtidig vurdere om projektet kræver en miljøkonsekvensvurdering (VVM), jf. § 21, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (LBK nr. 4 af 03/01/2023).

Tilladelsen gives på følgende vilkår

Fælles vilkår efter kystbeskyttelsesloven og kysthabitatbekendtgørelsen:

1. Udformningen og etableringen af tanganlægget (herefter kaldet anlægget) skal ske i overensstemmelse med det ansøgte.
2. Der må ikke uden Kystdirektoratets tilladelse foretages udvidelser eller ændringer af anlægget eller anlægsmetoderne.
3. Der må udelukkende dyrkes hjemmehørende arter på anlægget.

Vilkår efter kystbeskyttelsesloven:

4. Tilladelsen bortfalder hvis anlægsarbejdet ikke er afsluttet indenfor 3 år fra udstedelsen af denne tilladelse.
5. Der må alene dyrkes Sukkertang (*Saccharine latissima*), Søl (*Palmaria palmata*), Rørhinde (*Ulva intestinalis*), Søsalat (*Ulva lactuca*), Gracilaria (*Gracilaria gracilis*), Savtang (*Fucus serratus*) og Blæretang (*Fucus vesiculosus*) på tanganlægget.
6. Inden anlægsarbejdets påbegyndelse skal der, til sikkerhed for opfyldelsen af vilkår efter kystbeskyttelsesloven i tilladelsen indsættes 25.000 kr. på en spærret konto, med Kystdirektoratet som hæveberettiget. Dokumentation fremsendes til Kystdirektoratet.
7. Tilladelsen kan udnyttes til og med 31.12.2034 (10 år). Herefter er der mulighed for en afviklingsperiode på op til to år, hvor den stående biomasse kan høstes. Tanganlægget skal være fjernet i sin helhed senest d. 31.12.2036 (10+2 år)
8. Samtidig med at anlægsarbejdet afsluttes, skal Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) underrettes herom. Snarest herefter skal samme myndigheder tilsendes en færdigmelding, som dokumenterer at projektet er opført i overensstemmelse med tilladelsen samt angiver anlæggets endelige position.
9. Havmarkens ejer forpligter sig til at vedligeholde anlægget i god og forsvarlig stand.
10. Tilladelsen til at etablere anlægget og det opførte anlæg må ikke uden tilladelse fra Kystdirektoratet overdrages til andre.
11. Havmarken eller dele heraf kan af Kystdirektoratet kræves fjernet, for ejers regning, såfremt:
 - tanganlægget ikke længere anvendes som ansøgt.
 - tanganlægget ikke vedligeholdes eller det ødelægges og ikke straks genetableres, eller
 - vilkår for tilladelsen ikke opfyldes eller overholdes.

Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) skal underrettes umiddelbart efter anlæggets permanente fjernelse.

I forbindelse med en fjernelse af anlægget skal området bringes i en stand så tæt på de forhold, som eksisterede inden anlæggets etablering, som muligt.

Der skal tilsendes Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) dokumentation for reetableringen.

Fælles bemærkninger:

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på at tilladelsen fortabes, hvis nogle af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke måtte blive opfyldt.

Tilladelsen fritager ikke modtageren for pligt til at opnå tilladelser og godkendelser, der måtte være nødvendige for gennemførelse af projektet i henhold til anden lovgivning.

Tilladelsen erstatter ikke privatretlige aftaler med fysiske og juridiske personer, som kan være berørt af projektet, ligesom den ikke fritager ejeren af anlægget for et, i forbindelse med anlæggets tilstedeværelse eller etablering, opstået civilretligt ansvar.

Tilladelsen indeholder ikke en garanti for den projekterede konstruktions sikkerhed eller stabilitet.

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på bekendtgørelse nr. 1229 af 3. oktober 2023 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter i danske farvande.

Afgørelse efter kystbeskyttelsesloven

Kystdirektoratet har vurderet, at der kan gives tilladelse til det ansøgte projekt med den begrundelse, at der ikke synes at være væsentlige hensyn der taler imod projektet. Kystdirektoratet har bl.a. vurderet at der ikke er væsentlige naturhensyn som taler imod projektet, ligesom der ikke synes at være hensyn i øvrigt, som taler imod projektet.

I forbindelse med Kystdirektoratets vurdering er der bl.a. blevet lagt vægt på de indkomne høringssvar samt at formålet med projektet er at opnå konkrete erfaringer med bæredygtig tangdyrkning i Danmark samt at give kystfiskere en bibeskæftigelse i form af tangdyrkning.

På baggrund af ansøgningen, samt administrationspraksis, har Kystdirektoratet indsat vilkår nr. 5, hvoraf det fremgår, at anlægget alene må anvendes til dyrkning af Sukkertang (*Saccharine latissima*), Søl (*Palmaria palmata*), Rørhinde (*Ulva intestinalis*), Sølalat (*Ulva lactuca*), Gracilaria (*Gracilaria gracilis*), Savtang (*Fucus serratus*) og Blæretang (*Fucus vesiculosus*). Tilladelsen indeholder således ikke mulighed for, at andre arter kan dyrkes på anlægget.

Kystdirektoratet har tillagt det betydning, at anlægget etableres og startes op som forsøgsanlæg, som del af projektet "Tangdyrkning og kystfiskeri", der gennemføres med støtte fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (de første to år). Desuden er det tillagt værdi at dyrkningsaktiviteterne varetages og drives af en lokal garnfisker i forbindelse med at han tilser sine garn.

Der er også lagt vægt på, at anlægget placeres på ca. 9 meters dybde, hvorfor anlægget vurderes ikke at have en negativ betydning for ålegræsudbredelsen. Ansøger har desuden oplyst, at linerne placeres med så stor indbyrdes afstand at udskygning af havbunden ikke anses som væsentlig.

Kystdirektoratet har derudover tillagt det betydning, at anlægget etableres forholdsvis tæt på kysten, hvilket minimerer menneskelig aktivitet og brændstofforbrug i forbindelse med det ca. ugentlige tilsyn, samt i forbindelse med høst af tang fra anlægget.

Det er ligeledes Kystdirektoratets vurdering, at friluftslivet ikke vil blive påvirket, grundet anlæggets mindre omfang. Det er Kystdirektoratets vurdering, at anlægget ikke vil få en dominerende visuel påvirkning på kystlandskabet, idet størstedelen af anlægget ikke vil være synlig over overfladen, og alene vil være synligt i kraft af afmærkning med bøjer.

Kystdirektoratet har videre vurderet, at anlæggets tilstedeværelse ikke vil medføre væsentlige visuelle gener fra land, idet anlægget placeres mere end 300 meter fra Nekseløs kystlinje og mere end 1200 meter fra Havnsø hvorfra tilsyn vil foregå. Det er derfor Kystdirektoratets vurdering at etableringen af det ansøgte anlæg, ikke vil virke visuelt uforenelig med områdets karakter, eller vil påvirke de landskabelige hensyn negativt.

Ifølge basisanalysen for vandområdeplan 2021-2027 er den samlede økologiske tilstand i projektområdet ringe, mens den kemiske tilstand er ikke-god. Målsætningen for området er, at der skal være god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. Målsætningen for både den økologiske og kemiske tilstand er således ikke opfyldt. Det er Kystdirektoratets vurdering, at etablering af et tanganlæg ikke vil forhindre målopfyldelsen af god økologisk, samt god kemisk tilstand i Nekselø Bugt.

I forhold til havstrategidirektivet vurderer Kystdirektoratet, at projektet samlet set ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af de 11 deskriptorer og dermed ikke medføre en forringelse af havmiljøet.

Kystdirektoratet har i forbindelse med overstående vurderinger vægtet at der er tale om anlægsarbejder af begrænset varighed og omfang samt at projektet ikke, i hverken anlægsfase eller den efterfølgende driftfase, forventes at forstyrre mere end almindelig sejlads, herunder færgedrift, i området.

Kystdirektoratet har på baggrund af anlæggets karakter, samt forhold til andres eventuelle anvendelse af søterritoriet, valgt at indsætte vilkår nr. 6, som tidsbegrænser tilladelsen til 10 år. Kystdirektoratet skal i god tid ansøges på ny, såfremt ansøger ønsker anlægget bevaret herefter.

Kystdirektoratet har vurderet, at der er tale om et anlæg af en sådan karakter, at der skal stilles en økonomisk sikkerhed for at vilkår nr. 1 - 10 overholdes. Formålet med sikkerhedsstillelsen er, at der skal være midler til rådighed, såfremt anlægget på et senere tidspunkt kræves fjernet. Kystdirektoratet har derfor valgt at stille vilkår nr. 5, der siger, at der skal indsættes 25.000 kr. på en spærret konto med Kystdirektoratet som hæve berettiget, samt indsendes dokumentation herfor. Dette skal ske inden anlægget etableres.

Kystdirektoratets vurdering er foretaget på baggrund af sagens samlede oplysninger, samt egen konkrete vurdering. Kystdirektoratet finder derfor, at der kan meddeles tilladelse til etablering af tanganlæg i Nekselø Bugt.

Afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen

Alle planer og projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et internationalt naturbeskyttelsesområdes forvaltning, skal vurderes med hensyn til deres virkning på områdets naturtyper og levesteder samt de arter, området er udpeget for at bevare. Alle planer og projekter skal samtidig vurderes med hensyn til deres virkning på arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Hvis Kystdirektoratet efter høring af andre berørte myndigheder vurderer, at projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller en beskyttet art væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering af projektets virkning.

Det ansøgte projekt vil finde sted i Natura 2000-område nr. 154 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesebjerg og Bollinge Bakke, indeholdende Habitatområde 135 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 94.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde 135 er følgende:.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 135		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med småarter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Tør hede (4030)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Tørvelavning (7150)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Enkelt månerude (1419)	Mygblomst (1903)
	Kildevældsvindelsnegl (1013)	Skæv vindelsnegl (1014)
	Sumpvindelsnegl (1016)	Stavsild (1103)
	Klokkefrø (1188)	Stor vandsalamander (1166)
	Odder (1355)	

Projektarealet på 100 meter x 200 meter er registreret som naturtypen rev.

Kystdirektoratet har vurderet, at idet det påvirkede areal udgør en meget lille del af det samlede udpeget areal (3900 ha), så vil naturtypen ikke blive påvirket væsentligt af projektet. I den forbindelse er det vægtet, at der er tale om et anlæg, hvoraf størstedelen befinder sig i vandsøjlen, og der dermed kun er tale om en mindre del (ankre), der direkte berører havbunden og naturtypen.

Arten odder er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området. Der findes registreringer af odderen i Alleshave Bugt, som er beliggende ca. 7 km fra projektarealet i fugleflugtslinje mod sydvest. Af vandvej er afstanden mere end 10 km. Odderen er et sky og nataktivt dyr, som kan tilbagelægge store afstande, når den fouragerer i nattimerne. Dens foretrukne levesteder er lavvandede vandløb og åer med tilvoksede bredder og oversvømmede områder. Gode yngle- og rasteområder er karakteriseret af store uforstyrrede områder med gode skjulemuligheder, tæt på store og stabile føderessourcer.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at havområdet øst for Nekselø, hvor tanganlægget placeres, ikke er et egnet levested for odderen, idet odderen foretrækker det limniske miljø. Kystdirektoratet vurderer dermed, at habitatarten ikke vil blive væsentlig påvirket som følge af projektet.

Udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde nr. 94 er følgende:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 94		
Fugle:	Gråstrubet lappedykker (T)	Bjergand (T)
	Edderfugl (T)	Sortand (T)
	Fløjlsand (T)	Rørhøg (Y)
	Engsnarre (Y)	Klyde (TY)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Havterne (Y)	Rødrygget tomskade (Y)

Ynglende marine fugle i Fuglebeskyttelsesområde nr. 94 er klyde, havterne, splitterne og dværgterne. Der er kortlagt lokaliteter for de fire arters levesteder på den nordligste del af Nekselø. Nærmeste kortlagte levesteder for de fire fuglearter er således beliggende hhv. ca. 500 m vestsydvest for og ca. 1100 m vest for projektarealet. De to kortlagte levesteder er registreret som værende i god tilstand.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at tanganlægget ikke vil påvirke de kolonirugende fugles kortlagte levesteder. Dette begrundes med anlægsarbejdets begrænsede omfang, varighed og støj, der vil være lokal og kortvarig og finde sted mere end 300 m fra kysten, i vinterhalvåret udenfor fuglenes yngleperiode. I driftfasen tilses tanganlæggets af en lokal garnfisker cirka en gang ugentlig i forbindelse med røgtning af garn. Det er i den forbindelse vægtet, at anlægget er placeret tæt ved en færgerute, hvorfor der i forvejen er aktivitet i området.

Kystdirektoratet vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke vil ske en væsentlig forringelse af naturtyper og levesteder eller at projektet i øvrigt vil medføre forstyrrelser, der har en væsentlig påvirkning for de arter og naturtyper, som Natura 2000-området er udpeget for. Kystdirektoratet vurderer derfor, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet.

Der er observeret forekomst af bilag IV arten marsvin i Sejerøbugten.

Kystdirektoratet vurderer, at projektet, hverken i anlægsfasen eller i den efterfølgende driftsfase, vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV arten marsvin, samt påvirke arten på individniveau. Kystdirektoratet har ved denne vurdering lagt afgørende vægt på, at anlægsarbejdet er af begrænset omfang og varighed, samt foregår i umiddelbar nærhed af en færgerute. Kystdirektoratet vurderer ligeledes, at eventuelle individer, som skulle befinde sig i området, vil kunne søge andetsteds under anlægsfasen. Endeligt tillægger Kystdirektoratet det betydning, at der ikke er kendskab til, at bilag IV arten marsvin har viklet sig ind i tang eller liner i forbindelse med tunganlæg. På baggrund af ovenstående er det Kystdirektoratets vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår ift. bilag IV arten marsvin.

Kystdirektoratet vurderer desuden, at projektet, hverken i anlægsfasen eller i den efterfølgende driftsfase, vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV arten odder, samt påvirke arten på individniveau. Kystdirektoratet har ved denne vurdering lagt afgørende vægt på, at anlægget er placeret på havet, ca. 350 fra land, mens odderen foretrækker det limniske miljø, og dermed ikke vurderes at anvende det marine miljø i væsentlig grad.

Kystdirektoratets vurdering er foretaget på baggrund af sagens samlede oplysninger og egne konkrete vurderinger samt almene erfaringer fra sagsområdet.

Begrundelse for at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingsloven

Det ansøgte projekt er efter Kystdirektoratets vurdering ikke omfattet af bilag 1 eller 2 i miljøvurderingsloven.

Kystdirektoratet har endvidere ikke kendskab til, at det ansøgte projekt er en del af et større projekt på land, som er omfattet af miljøvurderingslovens regler.

Det er derfor Kystdirektoratets vurdering, at der ikke er hverken funktionel sammenhæng med andre projekter eller på anden måde integreret sammenhæng med andre projekter.

Vurderingen er foretaget på baggrund af det ansøgte, Kystdirektoratets kendskab til området og andre sager, ligesom ansøgningen har været sendt i høring ved kommunen og en lang række statslige myndigheder og interesseorganisationer, som ikke har oplyst om andre projekter.

Projektbeskrivelse

Tilladelsen omfatter anlæggelse af et lineanlæg til regenerativ dyrkning af de marine hjemmehørende tangarter Sukkertang (*Saccharine latissima*), Søl (*Palmaria palmata*), Rørhinde (*Ulva intestinalis*), Søsalat (*Ulva lactuca*), Gracilaria (*Gracilaria gracilis*), Savtang (*Fucus serratus*) og Blæretang (*Fucus vesiculosus*), med henblik på kommerciel produktion i lille skala. Tunganlægget etableres som del af projektet "Tangdyrkning og kystfiskeri", der gennemføres med støtte fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. De første to år vil således være forsøgsperiode for dyrkning af de oplyste tangarter. Efter endt forsøgsperiode overgår anlægget som et kommercielt tunganlæg.

Anlægget er placeret i et område med en havdybde på ca. 9 meter og mere end 300 meter fra Nekselø og ca 1300 meter fra Havnsø hvorfra den lokale garnfisker sejler ud.

Anlæggets koordinater er følgende:

55° 47.611'N 11° 17.999'Ø

55° 47.649'N 11° 18.067'Ø

55° 47.725'N 11° 17.931'Ø

55° 47.687'N 11° 17.863'Ø

Figur 1. Anlæggets placering østnordøst for Nekselø.

For yderlig information om projektet henvises til ansøgningsmaterialet.

Sagsgennemgang

Efter Kystdirektoratet modtog ansøgningen, har den været sendt i høring hos Søfartsstyrelsen, Trafikstyrelsen, Miljøstyrelsen, Plan- og Landdistriktstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Slots- og Kulturstyrelsen, Vikingeskibsmuseet, Kalundborg Kommune samt sendt til orientering til Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, EjendomDanmark og Geodatastyrelsen.

Nedenfor gengives de væsentligste bemærkninger.

Miljøstyrelsen skrev den 19. juli 2024 følgende:

”Arter og Naturbeskyttelse vedr. projekt om havmark i Nekselø Bugt, Kalundborg Kommune.

Miljøstyrelsen læser, at anlægget skal placeres i habitatområde: stenrev. Det er ikke på det foreliggende grundlag tilstrækkeligt tydeligt for Miljøstyrelsen, hvad der ligger til grund for at kunne afvise en væsentlig påvirkning af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Bl.a. mangler en beskrivelse af, hvordan anlægget vil påvirke evt. naturlig tangvækst på stenrevet.

Der bør fremgå en fyldestgørende redegørelse for hvordan man har foretaget vurderingen af, hvilken risiko der er for at sæler og marsvin vikles ind i linerne. Dette for at sikre at vurderingen foretages på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Miljøstyrelsen gør opmærksom på at marsvin ud over at være på udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-område, også er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, og er dermed omfattet af en beskyttelse på individniveau. Der bør foretages en vurdering af anlæggets påvirkning af bilag IV-arter. Hvis der er risiko for at der kan ske forsætlig forstyrrelse eller drab af individer, bør der foretages nødvendige afværge. Dette i sammenhæng med den kumulative effekter.

Miljøstyrelsen læser, at anlægget skal etableres i fuglebeskyttelsesområde. Der bør fremgå en fyldestgørende beskrivelse af projektets påvirkning af fugle under anlægsfasen. Herunder bl.a. ift. perioden og eks. vis. graden af fortrængning. Dette for at tydeliggøre, hvad der ligger til grund for at en væsentlig påvirkning kan afvises på et tilstrækkeligt oplyst grundlag.

Driftsfasen:

Der bør fremgå en fyldestgørende redegørelse for driften af anlægget kan have betydning for bilag IV arter, fugle samt udpegningsgrundlaget i relevante Natura 2000 områder.”

Hav- og Vandmiljø vedr. Projekt om havmark i Nekselø Bugt

Som det fremgår af ansøgningsmaterialet er der i vandområdeplan 2021 – 2027 fastlagt et miljømål for dybdegrænsen for hovedudbredelse for ålegræs i det berørte kystvandområde (Sejerø Bugt nr. 28) på 9,8 m (jf. BEK nr. 792 af 13/06/23). Der planlægges med at placere anlægget beskrevet i ansøgningen i vandsøjlen på 9 meters dybde. Dette vil medføre at anlægget vil kunne skygge for havbunden på 9 meters dybde. Da dette er på lavere vand end miljømålet for ålegræs (9,8 m), kan anlægget potentielt være med til at begrænse muligheden for at ålegræsset kan brede sig ud til miljømålsdybden, og dermed kan tilstanden for ålegræs blive påvirket negativt af projektet.

Det fremgår af bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (BEK nr. 797 af 13/06/23), at der for vandområder med manglende målopfyldelse ikke må træffes afgørelser, der kan medføre, at tilstanden i berørte vandområder forringes eller at målopfyldelse kan hindres.

Fiskeristyrelsen skrev den 13. august 2024 følgende:

” Vi har ikke modtaget indsigelser i denne sag, og har ikke yderligere kommentarer.”.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skrev den 26. juli 2024 følgende:

” Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har ingen bemærkninger til høringen vedrørende; tilladelse til etablering af en tangmark i Nekselø Bugt i Kalundborg Kommune.”

Vikingskibsmuseet skrev den 5. august 2024 bl.a. følgende:

(...) ”Vikingskibsmuseet har ikke bemærkninger til det ansøgte. Ansøger bør dog være opmærksom på Museumslovens § 29h stk.1, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrage gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standses.”

Danmarks Naturfredning afd. Kalundborg skrev den 11. august 2024 bl.a. følgende:

(...)” DN Kalundborg mener:

1. At der bør stilles krav om udarbejdelse af både en miljøkonsekvensvurdering samt VVM af det pågældende projekt
2. At ”havmarker” slet ikke bør etableres indenfor afgrænsningen af Natura2000 områder

Etableringen af en havmark kan sidestilles med etablering/tilladelse til et kommercielt produktionsapparat. Ansøgninger om etablering af kommercielle produktionsapparater i Natura 2000 områder bør have ekstra bevågenhed bl.a. omkring indvirkningen/forstyrrelse på havbund, bunddyr, vandkvalitet, vandfauna, fugle- og dyreliv - både ved etablering, drift, høst og bortskaffelse. Det må derfor være et krav, at der udarbejdes både en konsekvensanalyse samt en VVM. (...)

Som udgangspunkt bør Natura2000 udpegede områder helt friholdes for kommercielle havmarker/anlæg af enhver slag, hvorfor disse bør etableres udenfor beskyttede/N2000 områder - også for ikke at skabe præcedens.

(...)

Alle bemærkninger blev sendt i partshøring og Kystdirektoratet modtog den 6. september 2024 følgende bemærkninger:

”MST Hav- og Vandmiljø nævner:

- at dybdegrænsen for hovedudbredelse for ålegræs i det berørte kystvandområde (Sejerø Bugt nr. 28) er på 9,8 m (jf. BEK nr. 792 af 13/06/23), og at den ansøgte havmark ligger på 9 meters dybde. Baggrunden for fastsættelsen af dybdegrænsen er hensynet til en meget ønskværdig mulig fremtidig udbredelse af ålegræs i området.

Vi er meget opmærksomme på emnet, så vi har rådført os med eksperter fra Aarhus Universitet, der i deres screening af lokaliteten (vedlagt ansøgningen som bilag 8 og også vedlagt denne mail) skriver:

"Historiske data fra Sejerøbugten har vist at ålegræssets dybdeudbredelse oprindeligt i gennemsnit var 7,7 m, og den maksimale dybdeudbredelse 9 m (Krause-Jensen & Rasmussen, 2009). For nuværende ligger dybdeudbredelsen for ålegræs formodentlig ud til omkring 5-6 meters dybde, som generelt er tilfældet for ålegræs i danske kystvande. Placeringen af Havnsø tangkultur ligger på 7-10 m vanddybde. Derfor er anlægget placeret udenfor den formodede nuværende dybdeudbredelse for ålegræs i området."

Af Aarhus' Universitets screening af lokaliteten fremgår det desuden, at udskygningen under tangdykningsanlæg kan forventes at ligge på 3-30%. For at holde udskygningen på så lavt et niveau som overhovedet muligt har vi som skitseret i ansøgningen reduceret antallet af dyrkningsliner med 50% i forhold til hvad der under normale omstændigheder ville blive anvendt i et anlæg af denne type og størrelse. Dette vil holde udskygningen på et meget lavt niveau og sandsynliggør, at vi kommer til at ligge i den lave ende af spektret fra 3-30% nævnt ovenfor. Vi vil desuden bemærke (som det også er beskrevet i ansøgningen), at der kun i en meget begrænset periode af året (2-3 måneder) reelt vil være en mængde af biomasse på linerne, der kan have nogen form for betydning for lysnedfaldet til havbunden.

Vi henleder desuden opmærksomheden på de ekkolods aflæsninger, der er foretaget på lokaliteten, og som er vedlagt ansøgningen som bilag 5. Ekkoloddet er på det anvendte fartøj placeret 1,5 meter under vandoverfladen, så den reelle dybde på de 4 lokaliteter er [8,9], [9,3], [9,4] og [9,3]. Den gennemsnitlige dybde baseret på de 4 observationer er 9,23 cm. Og altså tættere på den målsatte dybde end de 9 meter.

Placeringen er valgt ud fra et forsøg på at tage højde for de praktiske hensyn til den lokale kystfisker, der ikke har mulighed for at sejle meget langt i sit lille fartøj, når marken skal vedligeholdes og der skal høstes afgrøder. Dertil kommer, at den valgte placering ligger i læ af Nekselø, og dermed reduceres risikoen for havari og skader på anlægget forårsaget af vind og bølger. Vi mener, det er i alles interesse - også havnatures - at der planlægges ud fra disse hensyn.

Endelig er det væsentligt for os at slå fast, at dyrkning af tang og andre lavtrofiske arter i lille skala går under betegnelsen "regenerativ havdyrkning". Det vil sige, at dyrkningen i praksis er med til at genopbygge økosystemerne ved at øge iltindholdet i havet og optage næringsstoffer og samtidig fungerer som et hængende habitat, hvor småfisk og andre marine organismer kan søge tilflugt. Det kan over tid gøre det lettere for ålegræs at genvinde udbredelse i Nekseløbugten, hvilket vi håber mindst lige så meget på som alle andre.

Det er på baggrund af det ovenstående vores håb, at ansøgningen ikke afvises med henvisning til den meget lille dybdeforskel mellem dybdegrænsen for udbredelse

af ålegræs og den konkrete havdybde på den valgte lokalitet.

MST Arter og Naturbeskyttelse nævner:

- at anlægget skal placeres i habitatområde stenrev, og at det ikke for Miljøstyrelsen på det foreliggende grundlag er tilstrækkeligt tydeligt, hvad der ligger til grund for at kunne afvise en væsentlig påvirkning af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Som beskrevet i ansøgningen, så er der i det relevante område en uoverensstemmelse mellem de kort, der er tilgængelige på MiljøGIS, og virkeligheden under havet. Vi har på side 7 i ansøgningen redegjort for dette - og vi har dokumenteret dette med de ovenfor nævnte ekkolodsaflæsninger foretaget sammen med den lokale kystfisker på den valgte lokalitet (ansøgningens bilag 5). Af ekkolodsaflæsningerne fremgår det, at havbunden er flad. Der er hverken sten, tangskove, ålegræs eller noget andet.

Vi vil naturligvis gerne dokumentere dette yderligere, hvis Miljøstyrelsen finder det nødvendigt, og jeg vil i den forbindelse høre hvilken form for dokumentation, der ville udgøre et tilstrækkeligt grundlag for at fastslå bundtypen? Vi havde naturligvis håbet, at ekkolodsaflæsningerne var tilstrækkeligt, men hvis dette ikke er tilfældet, hører vi meget gerne fra jer desangående. Dette kan løses på forskellige ambitionsniveauer med meget forskellige omkostninger - fra et fuldt "site scan" med undervandsdrone til punktaflæsninger med dykker. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at et fuldt site scan vil være en temmelig svær opgave at løfte, da det er en meget bekostelig affære, så vi håber, at mindre kan gøre det. Hvis en form for scanning kommer på tale, så hører vi også meget gerne om eventuelle krav til GPS-logning af aflæsninger etc.

- at der bør fremgå en fyldestgørende redegørelse for hvordan man har foretaget vurderingen af, hvilken risiko der er for at sæler og marsvin vikles ind i linerne.

Vi gør her opmærksom på, at sæler og marsvin ikke er en del af udpegningsgrundlaget for området. Nærmeste habitatområde med marsvin og sæler på udpegningsgrundlaget er i Kalundborg Fjord. Desuden er det af WWF beskrevet, at risikoen for at havpattedyr bliver fanget i liners fra akvakultur er minimal eller ikke-eksisterende:

"Throughout the centuries-long history of seaweed farming, there have been no documented reports of marine mammal entanglement in the rope infrastructures that farmers use for growing seaweed."

<https://www.worldwildlife.org/pages/seaweed-farming-avoiding-the-potential-risk-of-entanglement> med reference til Price CS, Keane E, Morin D, Vaccaro C, Bean D, Morris JA. (2017) Protected species and marine aquaculture interactions. NOAA Technical Memorandum, NOS NCCOS 211. <http://doi.org/10.7289/V5/TM-NOS-NCCOS-211> og ICES. (2023) Working group on open ocean aquaculture. ICES Scientific Reports, 5:09. <https://doi.org/10.17895/ices.pub.22340275>).

Vi har bedt eksperter fra Aarhus Universitet om yderligere at redegøre for en eventuel risiko for, at marine havpattedyr bliver fanget i linerne, og her kender man heller ikke til konkrete eksempler. De strukturer, der anvendes i tangkultur, er (modsat fiskenetså kraftige, at dyrene sagtens kan

Vi forstår godt bekymringen, men må også holde fast i, at det er en teoretisk bekymring uden det store hold i virkeligheden.

- at der bør fremgå en fyldestgørende beskrivelse af projektets påvirkning af fugle under anlægsfasen.

Vi henviser påny til den screening, som Aarhus Universitet har foretaget af den konkrete placering, og som var vedlagt ansøgningen (bilag 8).

Som nævnt i ansøgningen er der en potentiel forstyrrelse af fugle ved opsætning af anlægget og den pasning, der er af marken hen over vinteren og ved høst i foråret. Yngletiden for fuglene i området er dog forår og sommer, hvor marken i store perioder ikke er i brug. Da der går to færges i området – en til Sejerø og en til Nekselø – vurderer vi ikke, at den minimale sejlads, som havmarken vil bidrage til, vil påvirke fuglene. Den lokale kystfisker besejler i forvejen området og sætter garn, og han kan konstatere, at fuglene i netop dette område lader til at være fuldt ud vænnet til sejlads - de letter meget sent, når han kommer sejlen i sit lille fartøj, og færgerne sejler i sommerhalvåret med afgang 6-8 gange om dagen til og fra Sejerø og et tilsvarende antal afgang til og fra Nekselø. Det er med andre ord i forvejen et ret befærdet område, og det er svært at se hvordan den minimale øgede besejling, som havmarken vil medføre, vil have nogen reel indvirkning herpå”.

På vegne af Havhøst vil jeg takke DN for høringssvaret og de værdifulde bemærkninger vedrørende vores ansøgning om etablering af en havmark i Nekseløbugten. Jeg sætter pris engagementet i at sikre, at projekter som dette lever op til de højeste standarder for naturbeskyttelse og bæredygtighed. Jeg tager herunder udgangspunkt i de specifikke bekymringer for at tydeliggøre, hvorfor jeg vurderer, at en miljøkonsekvensvurdering og VVM-undersøgelse ikke er nødvendige for dette projekt.

1. Havmarkens skånsomme karakter

Havmarken er, som beskrevet i ansøgningen, designet til at være minimal i sin påvirkning af det omkringliggende miljø. Projektet adskiller sig væsentligt fra andre former for kommercielle anlæg som fx havbrug med fisk eller smartfarms på følgende måder:

Ingen tilførsel af næringsstoffer eller kemikalier: Havmarken kræver ikke gødning, foder eller andre eksterne inputs, der kunne føre til forurening. Tværtimod kan dyrkningen af tang reducere næringsstofbelastningen i det lokale havmiljø.

Skånsom etablering og drift: Havmarken vil blive forankret ved hjælp af lette, ikke-invasive metoder, der minimerer påvirkningen på havbunden. Installation og vedligeholdelse vil foregå med små fartøjer og udstyr for at undgå større forstyrrelser i det omkringliggende miljø.

Ingen permanente konstruktioner: Anlægget er midlertidigt og let at fjerne uden varige spor på havbunden eller det omgivende miljø.

Disse faktorer reducerer behovet for en miljøkonsekvensvurdering, da projektet ikke indebærer de samme risici som større eller mere intensive anlæg.

2. Natura 2000-hensyn

Vi anerkender naturligvis den særlige beskyttelse, der gælder for Natura 2000-områder, og projektet er designet til at efterleve de krav, som EU's habitatdirektiv stiller. Ifølge lovgivningen kræves der kun en miljøkonsekvensvurdering og/eller en VVM-undersøgelse, hvis der er en forventet væsentlig påvirkning på områdets beskyttelsesværdier. I dette tilfælde vurderes projektet at være foreneligt med Natura 2000-områdets målsætninger af flere grunde:

Ingen negativ påvirkning på arter eller habitater: Projektet vil ikke skade de arter eller naturtyper, som området er udpeget til at beskytte. Vi gør her indledningsvist opmærksom på, at sæler og marsvin ikke er en del af udpegningsgrundlaget for området. Nærmeste habitatområde med marsvin og sæler på udpegningsgrundlaget er i Kalundborg Fjord. Yderligere har WWF beskrevet, at risikoen for, at havpattedyr bliver fanget i liner fra akvakultur er minimal eller ikke-eksisterende: "Throughout the centuries-long history of seaweed farming, there have been no documented reports of marine mammal entanglement in the rope infrastructures that farmers use for growing seaweed."

<https://www.worldwildlife.org/pages/seaweed-farming-avoiding-the-potential-risk-of-entanglement> med reference til Price CS, Keane E, Morin D, Vaccaro C, Bean D, Morris JA. (2017) Protected species and marine aquaculture interactions. NOAA Technical Memorandum, NOS NCCOS 211. <http://doi.org/10.7289/V5/TM-NOS-NCCOS-211> og ICES. (2023) Working group on open ocean aquaculture. ICES Scientific Reports, 5:09. <https://doi.org/10.17895/ices.pub.22340275>).

Tværtimod kan tangdyrkning forbedre vandkvaliteten, hvilket indirekte understøtter biodiversiteten.

Vi har bedt eksperter fra Aarhus Universitet om yderligere at redegøre for en eventuel risiko for, at marine havpattedyr bliver fanget i linerne, og her kender man heller ikke til konkrete eksempler. De strukturer, der anvendes i tangkultur, er (modsat fiskenet) så kraftige, at dyrene sagtens kan se og genkende dem og svømme og flyve udenom. Vi forstår godt bekymringen, men må også holde fast i, at det er en teoretisk bekymring uden det store hold i virkeligheden.

Minimal forstyrrelse af dyrelivet: Drift og vedligeholdelse af havmarken vil blive tilpasset for at undgå unødige forstyrrelser i yngle- og rasteperioder for fugle og havpattedyr. Dette er velbeskrevet i ansøgningen. Desuden er anlæggets beskedne størrelse og skånsomme design en væsentlig faktor, der yderligere reducerer behovet for en miljøkonsekvensvurdering.

Der er en potentiel forstyrrelse af fugle ved opsætning af anlægget og den pasning, der er af marken hen over vinteren og ved høst i foråret. Yngletiden for fuglene i området er dog forår og sommer, hvor marken i store perioder ikke er i brug. Da der går to færges i området – en til Sejerø og en til Nekselø – vurderer vi ikke, at den minimale sejlads, som havmarken vil bidrage til, vil påvirke fuglene. Den lokale kystfisker besejler i forvejen området og sætter garn, og han kan konstatere, at fuglene i netop dette område lader til at være fuldt ud vænnet til sejlads - de letter meget sent, når han kommer sejlene i sit lille fartøj, og færgerne sejler i sommerhalvåret med afgang 6-8 gange om dagen til og fra Sejerø og et tilsvarende antal afgang til og fra Nekselø. Det er med andre ord i forvejen et ret befærdet område, og det er svært at se hvordan den minimale øgede besejling, som havmarken vil medføre, vil have nogen reel indvirkning herpå.

3. Risikoen for uheld er minimal

I modsætning til større produktionsanlæg som fx havbrug med fisk eller smartfarms, der involverer intensive processer og større infrastrukturer, indebærer dette projekt en meget lav risiko for uheld. For at sikre mod utilsigtede hændelser vil vi dog overvåge anlægget regelmæssigt, blandt andet ved inspektion af forankringer og liner for at sikre, at intet tabes eller beskadiges. Den valgte placering ligger i læ af Nekselø, og dermed reduceres risikoen for havari og skader på anlægget forårsaget af vind og bølger yderligere. Vi mener, det er i alles interesse - også havnaturens - at der planlægges ud fra disse hensyn. Som følge af det ovenstående vil potentielle skader fra uheld være meget begrænsede - og håndterbare uden omfattende konsekvensanalyser.

4. Eksisterende retningslinjer og praksis

Der findes mange eksempler på lignende projekter, hvor miljøkonsekvensvurderinger ikke er blevet krævet, netop fordi tangdyrkning og havmarker er kendt for at have en neutral eller positiv effekt på havmiljøet. Her kan fx henvises til en nylig etablering af et mindre tunganlæg i et Natura 2000-område i den nordlige del af Isefjord, hvor det i parentes kan bemærkes, at den lokale afdeling af Danmarks Naturfredningsforening stillede sig positive overfor projektet. I Danmark og andre EU-lande anses små skala-projekter som dette generelt for at være forenelige med både nationale og internationale naturbeskyttelseskrav.

5. Ingen præcedens for yderligere udvidelser

Jeg forstår bekymringen omkring præcedens. Dette projekt er dog afgrænset og skaleret efter de aktuelle behov og hensyn til områdets beskyttelsesstatus. Der er ingen planer om yderligere udvidelse uden fornyet tilladelse og dialog med relevante parter. Vi ser ikke som et fremtidsscenario, at anlægget skal udvides i størrelse, men vi vil snarere se på hvordan man på sigt kan udvide antallet af forskellige arter, der produceres i anlægget, så vi fremmer en økosystembaseret tilgang til fødevarerproduktion, der modvirker monokultur og skala.

For os at se repræsenterer projektet en unik mulighed for at balancere bæredygtig produktion med respekt for områdets beskyttede natur. Den skånsomme karakter, den minimale miljøpåvirkning og de positive effekter på vandkvalitet og biodiversitet gør, at det ikke er nødvendigt at kræve en omfattende

miljøkonsekvensvurdering eller VVM-undersøgelse. Hvis man fra myndighedernes side på trods heraf lancerer en praksis med at kræve omfattende miljøundersøgelser før man giver tilladelse til små regenerative dyrkningsanlæg i beskyttede områder, vil man de facto sætte en stopper for yderligere etablering af fødevareproduktion, der aktivt er med til at genskabe balance i de marine økosystemer. Det vil for os at se være en trist udvikling, der ikke på nogen måde harmonerer med de store fordringer, der ligger i tiden, om at fremme naturpositive praksisser indenfor vores fødevareproduktion.

Skulle man vælge at afvise vores ansøgning med henvisning til hensynet til naturbeskyttelse, så vil det i praksis betyde, at den lokale kystfisker vil skulle ansøge om tilladelse til etablering af en havmark udenfor Natura 2000-området. Det vil betyde væsentligt forøget forbrug af brændstof ifm. drift og vedligehold af marken og en markant øget potentiel forstyrrelse af fuglelivet i området. Vi har valgt den aktuelle placering lige ved de eksisterende færgeruter netop for at minimere transporten og for at reducere indvirkningen på det lokale fugleliv mest muligt.

Jeg håber, at svaret herover kan give en bedre forståelse af projektets mål og fordele, og jeg er naturligvis åben for yderligere dialog om, hvordan vi bedst kan sikre, at projektet opfylder både miljømæssige og lovgivningsmæssige krav.

Klagevejledning

Dette dokument indeholder tre afgørelser:

- afgørelse om at give tilladelse til projektet
- afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering
- afgørelse om, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens anvendelsesområde

Afgørelserne kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

For afgørelserne gælder følgende:

- Kystdirektoratets afgørelse kan alene påklages for så vidt angår retlige forhold.
- Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.
- Der klages via Klageportalen, som der er et link til på forsiden af <https://naevneneshus.dk>. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger på via www.borger.dk eller www.virk.dk typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.
- Klageberettigede efter kystbeskyttelsesloven er:
 - 1) adressaten for afgørelsen,

- 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
 - 3) enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald,
 - 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
 - 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
 - 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
 - 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
 - 8) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Klageberettigede efter kysthabitatbekendtgørelsen er:
 - 1) adressaten for afgørelsen,
 - 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
 - 3) enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen,
 - 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
 - 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
 - 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
 - 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
 - 8) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
 - Klageberettigede efter miljøvurderingsloven er:
 - 1) miljøministeren,
 - 2) enhver med retlig interesse i sagens udfald, og
 - 3) landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet

anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 18 b i kystbeskyttelsesloven, samt § 54, stk. 1, i miljøvurderingsloven.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen kan tilladelsen ikke udnyttes, før klagesagen er færdigbehandlet, medmindre Kystdirektoratet eller Miljø- og Fødevareklagenævnet konkret bestemmer andet.

Med venlig hilsen

Gitte Gro Poulsen

gigrp@kyst.dk

Kopi: Søfartsstyrelsen, Trafikstyrelsen, Miljøstyrelsen, Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Slots- og Kulturstyrelsen, Vikingeskibsmuseet, Kalundborg Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, EjendomDanmark, Danmarks Digelav og Geodatastyrelsen.

Kystdirektoratets afgørelse offentliggøres på Kystdirektoratets hjemmeside.